

Projektredovisning externa bidrag

Karlstads kommun

Uppdragsledare

Lars Dahlin

Projektledare

Daniel Brandt

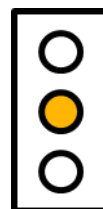
Innehållsförteckning

Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	3
Avgränsning	3
Metod	3
Iakttagelser och bedömningar	4
Revisionsfråga 1 Finns det styrande och stödjande dokument avseende projektredovisning? Överensstämmer de med god redovisningssed?	4
Iakttagelser	4
Bedömning	5
Revisionsfråga 2 Finns det rutiner för projektuppföljning och projektredovisning som säkerställer att intäkterna blir fullständigt och korrekt redovisade och i rätt period?	6
Iakttagelser	6
Bedömning	8
Revisionell bedömning	9
Rekommendationer	9

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av revisorerna i Karlstads kommun genomfört en granskning av kommunstyrelsen och arbetsmarknads- och socialnämndens arbete med internkontroll avseende projektredovisningen. Inom ramen för granskningen har dokumentstudier, intervjuer och stickprovskontroller genomförts. Efter genomförd granskning bedömer vi att den interna kontrollen i allt väsentligt är tillräcklig, dock saknas dokumenterade rutiner och riktlinjer på övergripande kommunnivå som tydliggör hur projektredovisning och externa bidrag bör hanteras. Bedömningen grundas på utfallet av nedanstående revisionsfrågor.

Revisionsfråga 1 Finns det styrande och stödjande dokument avseende projektredovisning? Överensstämmer de med god redovisningssed?

Vi bedömer revisionsfrågan som **delvis** uppfylld. Det finns inte några direkta styrande dokument eller riktlinjer för hur projekt som finansieras med externa bidrag ska hanteras. I de riktlinjer och anvisningar som kommunstyrelsen ger ut i samband med delår- samt årsboksut finns riktlinjer för hur bokslutsspecifikationer och vilken typ av underlag som ska finnas angivet. Med tanke på att det generellt sett blir vanligare med riktade statsbidrag med särskild uppföljning mot bidragsgivaren är vår rekommendation att särskilda riktlinjer eller styrprinciper upprättas för området.

Revisionsfråga 2 Finns det rutiner för projektuppföljning och projektredovisning som säkerställer att intäkterna blir fullständigt och korrekt redovisade och i rätt period?

Vi bedömer revisionsfrågan som **uppfylld**. För de granskade nämnderna används separat ansvarskod respektive projektkod för det ändamålet. Vi har stickprovvis kontrollerat ett urval av periodiserade externa bidrag, vi har inte noterat några väsentliga felaktigheter i vårt granskade material. För att stärka den interna kontrollen kan en rutin för slutrapportering av avslutade projekt införas för att säkerställa att bidrag för särskilda projekt intäktsförs enligt god redovisningssed

Inledning

Bakgrund

Kommunen erhåller betydande intäkter i form av projektmedel från olika bidragsgivare. Projektredovisningen är komplex och kräver god intern kontroll för att säkerställa att redovisning sker i enlighet med god sed. Vidare har direktiven kring vad som utgör god redovisningssed utvecklats över tid och uppdaterats senast med anledning av den nya kommunala bokförings och redovisningslagen. Bland annat har tydliggöranden gjorts kring vilken typ av bidrag som får balanseras över tid.

Respektive nämnd och styrelse ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig rörande dess verksamhetsområde. Revisorerna har utifrån genomförd risk och väsentlighetsanalys beslutat att genomföra en granskning av kommunens projektredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge underlag till bedömning om ifall kommunens projektredovisning sker med tillräcklig intern kontroll som tillsäkrar rättvisande räkenskaper.

För att uppnå syftet med granskningen har följande revisionsfrågor formulerats:

- Finns det styrande och stödjande dokument avseende projektredovisning? Överensstämmer de med god redovisningssed?
- Finns det rutiner för projektuppföljning och projektredovisning som säkerställer att intäkterna blir fullständigt och korrekt redovisade och i rätt period?

Revisionskriterier

- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- RKR R2 Intäkter

Avgränsning

Granskningen avgränsas till revisionsfrågor enligt ovan. Granskningsobjekt är kommunstyrelsen samt Arbetsmarknads- och socialnämnden.

Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer med berörda tjänstepersoner samt dokumentstudier. Stickprov har gjorts avseende redovisning av ett antal projekt. Urvalet av projekt har gjorts utifrån väsentlighet från balansräkningens skuldsida.

Iakttagelser och bedömningar

Revisionsfråga 1 Finns det styrande och stödjande dokument avseende projektredovisning? Överensstämmer de med god redovisningssed?

Iakttagelser

Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) reglerar kommunens externredovisning. Bokföring och redovisning ska fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed. God redovisningssed avseende externa bidrag framgår av Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation nr 2 Intäkter. I rekommendationen framgår att intäktsredovisning avseende ett bidrag eller en kostnadsersättning som är villkorat ska intäktsredovisas i takt med att villkoren bedöms vara uppfyllda och det bedöms vara säkert att bidraget kommer att erhållas. Finns inga villkor och restriktioner för ett bidrag eller en kostnadsersättning, intäktsredovisas bidraget eller kostnadsersättningen så fort det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla kommunen. Om det av restriktionerna framgår hur mycket av bidraget eller kostnadsersättningen som avser en specifik redovisningsperiod, ska bidraget eller kostnadsersättningen intäktsredovisas i enlighet med detta.

Enligt våra intervjuer har kommunen inte något generellt övergripande regelverk för den redovisningsmässiga hanteringen av externa projektmedel eller bidrag. Kommunen följer de krav som RKR ställer i sin rekommendation beskriven ovan, samt de villkor som bidragsgivaren ställer.

I samband med delår- samt årsbokslut tar kommunledningskontoret fram anvisningar som bl.a. behandlar periodisering av intäkter och kostnader. I anvisningarna framgår att en förutsättning för att en intäkt eller kostnad ska periodiseras är att den är hänförlig till det år den bokförs på, leveransdatum är styrande för när intäkten/kostnaden ska bokföras. Vidare anges att underlaget till periodiseringarna ska vara komplett så att det på ett tydligt sätt styrker det belopp som är upptaget i redovisningen. Exempel som anges på underlag är beslut, fakturor, uträkningar m.m. Det finns också framtagna mallar för bokslutsbilagor som ska användas. Ett arbete med kommunens investeringsprocess pågår för närvarande, enligt uppgift ingår inte projektredovisning eller liknade i den processen.

En projektmodell har tagits fram i kommunen och ska fungera som stöd i arbetet med att driva både externa som interna projekt. Avdelningen för strategisk HR inom kommunledningskontoret har tagit fram en vägledning till modellen som beskriver planering, genomförande och avsluta projekt. Till vägledningen finns flera mallar, däribland aktivitetsplan, budget, projektplan, tidsplan, projektdokumentation och slutrapport. Enligt våra intervjuer finns det inte ett direkt krav på att modellen ska användas men att alla förvaltningar erbjuds utbildning i modellen.

Enligt våra intervjuer sker finansiering av verksamhet med externa bidrag i begränsad omfattning inom kommunstyrelsen. Det senaste året har ett fåtal projekt bedrivits, sammanlagt har kommunstyrelsen erhållit ca 3 mnkr under 2020 i externa bidrag. Merparten av bidragen skickas dock vidare som driftbidrag till Karlstadsregionens räddningstjänstförbund och avser krisledning och civilförsvaret. Externa bidrag inom Arbetsmarknad- och socialnämnden är mer vanligt förekommande. Vanligaste bidragsgivarna är Socialstyrelsen, som hanterar statsbidrag inom nämndens verksamhetsområden, samt ESF. Storleksmässigt uppgår externa bidrag till mellan 10-15 mnkr årligen, dock med stora variationer mellan åren beroende på hur många ansökningar som beviljas. Det finns inte någon kommunövergripande sammanställning över vilka externa bidrag som finns, detta hanteras av respektive nämnd.

Enligt våra intervjuer har ekonomifunktionen inom kommunledningskontoret tillsammans med Arbetsmarknads- och socialförvaltningen genomfört en större genomgång av redovisningen avseende projektmedel under 2020. Utgångspunkten har varit de projekt som var pågående i samband med bokslutet 2019. I samband med genomgången har anvisningarna till delår- och årsbokslut förtydligats så att det ska bli enklare att följa vilka projekt som är avslutade och vilka som är pågående. Planer finns även på att ytterligare förtydliga bokslutsspecifikationerna som används till del- och årsbokslut.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som **delvis** uppfylld.

Kommunen har en antagen projektmodell som kan användas när projekt bedrivs, oberoende om det är ett internt eller externt finansierat. Metoden är skriven på en övergripande nivå för att kunna tillämpas både på små och stora projekt.

I modellen regleras inte hur själva redovisningen ska hanteras. Det finns inte några direkta styrande dokument eller riktlinjer för hur projekt som finansieras med externa bidrag ska hanteras. I de riktlinjer och anvisningar som kommunstyrelsen ger ut i samband med delår- samt årsbokslut finns riktlinjer för hur bokslutsspecifikationer och vilken typ av underlag som ska finnas angivet. Med tanke på att det generellt sett blir vanligare med riktade statsbidrag med särskild uppföljning mot bidragsgivaren är vår rekommendation att särskilda riktlinjer eller styrprinciper upprättas för området.

Revisionsfråga 2 Finns det rutiner för projektuppföljning och projektredovisning som säkerställer att intäkterna blir fullständigt och korrekt redovisade och i rätt period?

lakttagelser

Allmänna bidrag delas ut från bidragsgivaren utan att ansökan inlämnas. För dessa bidrag kräver inte bidragsgivaren någon återrapportering avseende hur medel har nyttjats och i vilken omfattning de har förbrukats. Riktade bidrag avser bidrag avseende ett visst ändamål som bidragsgivaren har beslutat om och söks aktivt av kommunen.

Bidragen som är möjliga att ansöka identifieras dels genom att bidragsgivaren informerar om möjligheten att söka bidrag eller genom att aktuella bidrag finns publicerade på bidragsgivarens hemsida. Personal inom arbetsmarknads- och socialnämnden bevakar regelbundet de bidrag som Socialstyrelsen hanterar via deras hemsida.

Statsbidrag redovisas på olika sätt beroende på bland annat när kostnader för bidragsprojekten uppstår, när bidraget erhålls samt när bidraget förväntas att utnyttjas. För riktade bidrag som avser ett specifikt ändamål intäktsförs dessa vid inbetalning mot en projektkod alternativt ansvarskod. Kostnader som uppstår matchas löpande mot respektive projekt.

Som tidigare berörts under revisionsfråga 1 så sker uppföljning av kostnader och intäkter kopplat till externa bidrag i samband med den ordinarie budgetuppföljningen. Det finns inte några särskilda övergripande direktiv eller riktlinjer avseende uppföljning eller rapportering av projekt som bedrivs med extern finansiering. I kommunens projektmodell regleras inte hur projektets intäkter och kostnader ska följas upp.

Avseende de projekt, finansierade av externa bidrag, som bedrivs av kommunstyrelsen används separat kod i redovisningen för att särskilja både intäkter och kostnader. Det är respektive projektägare eller projektledare som ansvarar för att meddela till ekonom på kommunledningskontoret som lägger upp koderna i redovisningssystemet. Ansvarig för att följa projektets intäkter och kostnader är respektive projektägare.

Inom arbetsmarknad- och socialförvaltningen hanteras alla externa bidrag med en separat ansvarskod. När beslut om att ansöka om ett bidrag tas i ledningsgrupp utses samtidigt vem som är ansvarig för projektet, vanligtvis en enhetschef eller verksamhetsutvecklare. I rollen som projektansvarig ingår ansvar för ekonomi, att rätt saker blir utförda och att insatserna stämmer med de krav som bidragsgivaren ställer. I samband med att ett nytt projekt startas meddelar projektansvarig person personal inom ekonomiavdelning att en separat ansvarskod ska läggas upp samt att ta kontakt med lönekontoret om det är så att några personalkostnader ska fördelas.

I ansvaret ingår även återrapportering till bidragsgivaren. Det sker ingen regelbunden rapportering inom förvaltningen, i vissa fall tas specifika projekt upp på lokala ledningsmöten inom arbets- och socialförvaltningen. Det sker ingen rapportering till förvaltningsledningen under året. Avstämning av samtliga projekt görs av projektansvariga och ekonomer i förvaltningen i samband med tertialrapport 2 efter augusti månad och vid årsbokslut.

De projekt som gäller fler år periodiseras, ekonom eller controller inom förvaltningen förbereder underlag till bokslutet. Det sker dock inget formellt avslut av projektet genom en slutrapport eller liknande. Rutinerna som beskrivits är informella och finns inte i några skriftliga riktlinjer.

I nämndens internkontrollplan finns inte några kontrollmoment som är kopplade till externa bidrag.

Enligt våra intervjuer kommer en mindre organisationsförändring att ske genom att samtliga verksamhetsutvecklare kommer att samlas i en egen enhet med ansvar för samtliga bidrag inom nämndens verksamhetsområde.

Uppföljning av projekt som bedrivs inom kommunstyrelsen hanteras som en del i den månadsvisa uppföljningen av budget och utfall. Enligt våra intervjuer är de bidrag som erhålls från externa bidragsgivare endast en mindre del av verksamheten och de rapporteras därför inte separat, däremot särredovisas de i bokföringen.

Vi har som ett led i vår granskning gjort stickprovsvisa kontroller av projekt som löper över flera år. Sammanlagt har åtta projekt kontrollerats. Kontroll har skett mot underliggande beslut om bidrag för att säkerställa att periodisering skett korrekt. Vi har erhållit utdrag ur kommunens bokföring samt beslut från bidragsgivaren avseende de stickprovskontrollerade projekten.

Resultatet av granskningen redovisas i nedanstående tabell:

Kontrollerat projekt	Projektet avser	Bedömning
Länskoordinator psykisk hälsa	Region Värmland finansierar ettårigt projekt som avser psykisk hälsa	Har i bokslutet klassificerats som en skuld, projektet har dock inte fakturerats och borde klassificeras som en fordran. Beloppet är dock inte väsentligt.
Våld i nära relationer	Utvecklingsmedel från Socialstyrelsen, ej nyttjade medel ska enligt bidragsgivaren återbetalas.	Bedöms korrekt hanterat
Projekt Connex	ESF finansierat projekt som avser nyanländas etablering på arbetsmarknaden	Bedöms korrekt hanterat
Projekt Familjekompis	Länsstyrelsen i Jönköping ger ersättning för flyktingguider och familjekontakter.	Bedöms korrekt hanterat
Värmland tillsammans	ESF finansierat projekt riktat till utrikesfödda kvinnor långt från arbetsmarknaden	Bedöms korrekt hanterat
MSB 2020	Statsbidrag avseende krisledning och civilförsvaret, lämnas vidare till räddningstjänsten	Bedöms korrekt hanterat
Boverket	Ersättning för hyresnedsättning pga. Covid-19	Bedöms korrekt hanterat
Kontaktcenter	EU bidrag för Europa direkt, informationscenter som finns i kontaktcenter	Bedöms korrekt hanterat

Utfallet av våra stickprovskontroller har inte visat några större avvikelser. En av posterna är enligt vår bedömning felklassificerad, dock så uppgår beloppet inte till ett för kommunen väsentligt belopp.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som **uppfyllt**.

För en ändamålsenlig projektuppföljning bör intäkter och kostnader kunna härledas till specifika projekt. Detta kan exempelvis ske genom särredovisning med unik koddel i bokföringen. För de granskade nämnderna används separat ansvarskod respektive projektkod för det ändamålet. Vidare bör det för projekt som avser flera bokslutsperioder finnas kvalitetssäkrade periodiseringsunderlag. Vi har stickprovsvis kontrollerat ett urval av periodiserade externa bidrag, vi har inte noterat några väsentliga felaktigheter i vårt granskade material. För att stärka den interna kontrollen kan en rutin för slutrapportering av avslutade projekt införas för att säkerställa att bidrag för särskilda projekt intäktsförs enligt god redovisningssed

Revisionell bedömning

Efter genomförd granskning bedömer vi att den interna kontrollen i allt väsentligt är tillräcklig, dock saknas dokumenterade rutiner och riktlinjer på övergripande kommunnivå som tydliggör hur projektredovisning och externa bidrag bör hanteras.

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Att kommunstyrelsen upprättar, alternativt kompletterar anvisningar till årsbokslut, gemensamma riktlinjer för redovisningen av externa bidrag.
- Att arbetsmarknads- och socialnämnden utformar skriftliga riktlinjer för hur externa bidrag ska hanteras.
- Att arbetsmarknads- och socialnämnden överväger att införa en skriftlig slutredovisning för avslutade projekt.

2021-06-08

Lars Dahlin

Uppdragsledare

Daniel Brandt

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org. nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Karlstads kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.